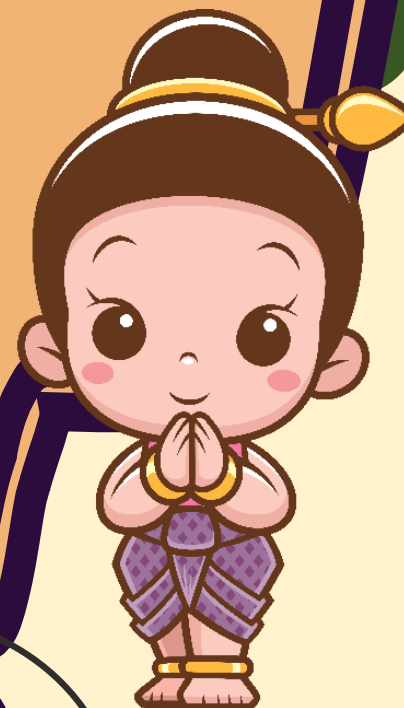

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๓๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง ปรีศนาคำทนาย(๑)

ครูผู้สอน ครูมานิตา สาเหล็ก
ครูพรเทพ ปานยิ้ม

ปริศนาคำทาย(๑)

ปริศนาคำทาย

อะไรเอ๋ย เขียวชุ่มพุ่มไสว
ไม่มีใบแต่มีเม็ด

ฝนน

ปริศนาคำทาย

ตัวอะไรหางยาวเกือบว่า
กินพสุธาเป็นอาจิณ

จอบ

ปริศนาคำทาย

อะไรเอ๋ย นารีมีรู
พลอยสีชมพู อยู่ในรูนารี

ต่างหู

ปรีศนาคำทนาย

อะไรเอ๋ย สามขาเดินมา
หลังคามุงสำลี

คนแก่ถือไม้เท้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายการใช้ภาษาในปริศนาคำทายได้
๒. พุดรายงานผลการวิเคราะห์ภูมิปัญญาทางภาษาจากปริศนาคำทายได้
๓. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

ปริศนาคำทาย (Riddles)

ความหมายของปริศนาคำทาย

หมายถึง ถ้อยคำที่ผูกเป็นเงื่อนงำ เพื่อให้แก้ให้ทาย ส่วนใหญ่มุ่งเน้นเพื่อทดสอบความรู้ปัญญา ประกอบด้วย ๒ ส่วน ได้แก่

- คำถาม
- คำเฉลย

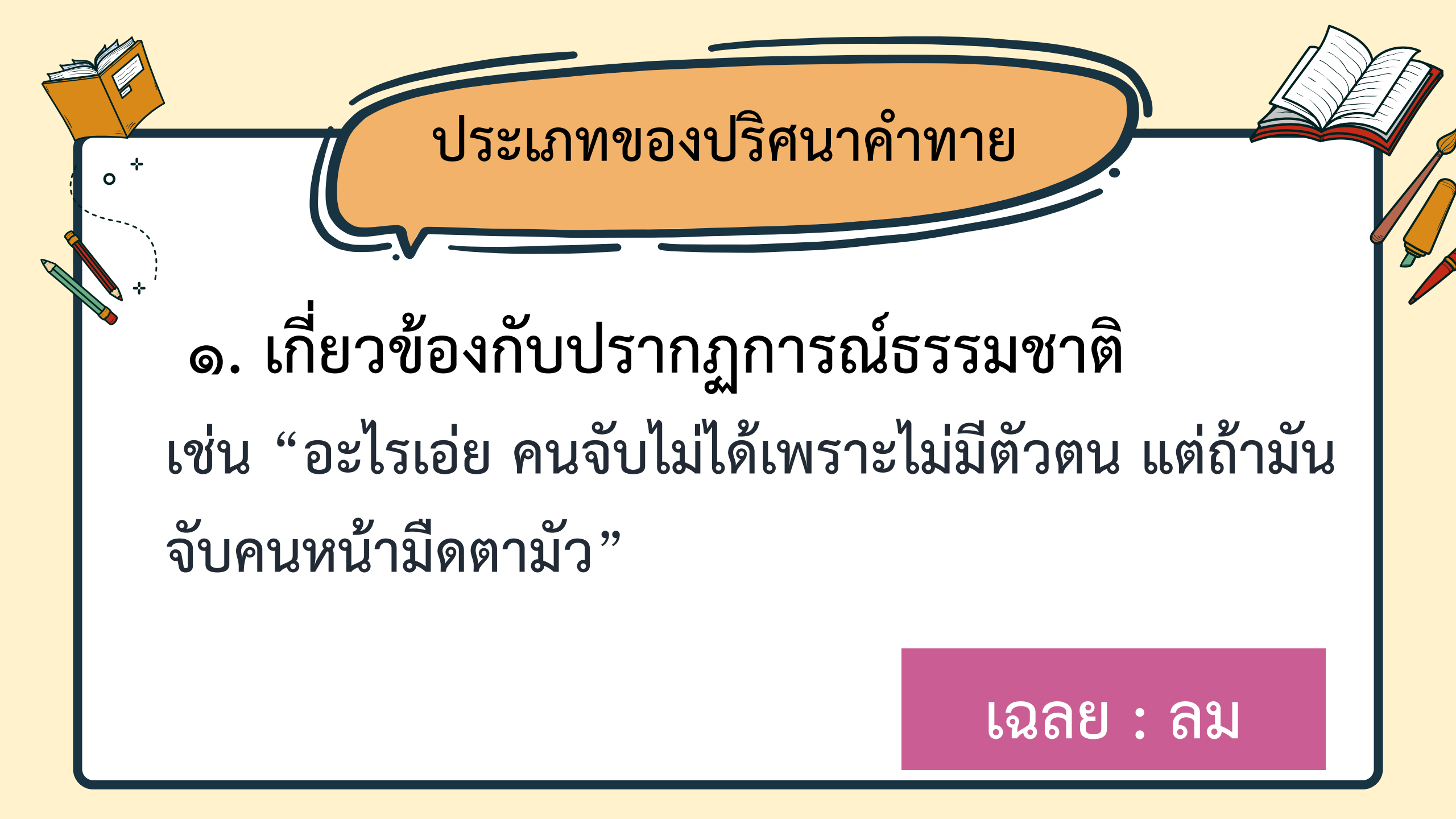

ที่มาและลักษณะของปริศนาคำทาย

ปริศนาคำทายจัดเป็นสาขาย่อยของคติชาวบ้าน
ยังไม่พบหลักฐานแน่ชัดถึงจุดกำเนิด อาจเก่าแก่กว่าสมัย
สุโขทัยขึ้นไป มีลักษณะ ๓ ประการคือ

๑. นิยมใช้คำคล้องจอง
๒. ไม่นิยมถามตรง ๆ แต่จะใช้สิ่งเปรียบเทียบ
๓. เนื้อหาเกิดจากการสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัว

ประเภทของปรีศนาคำทาย

๑. เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ
เช่น “อะไรเอ่ย คนจับไม่ได้เพราะไม่มีตัวตน แต่ถ้ามัน
จับคนหน้ามิตตามัว”

เฉลย : ลม

ประเภทของปริศนาคำทาย

๒. เกี่ยวกับพืช

เช่น “อะไรเอ๋ย แหวกม่านเจอมุ้ง แหวกมุ้งเจอไหม
แหวกไหมเจอเมล็ด”

เฉลย : ข้าวโพด

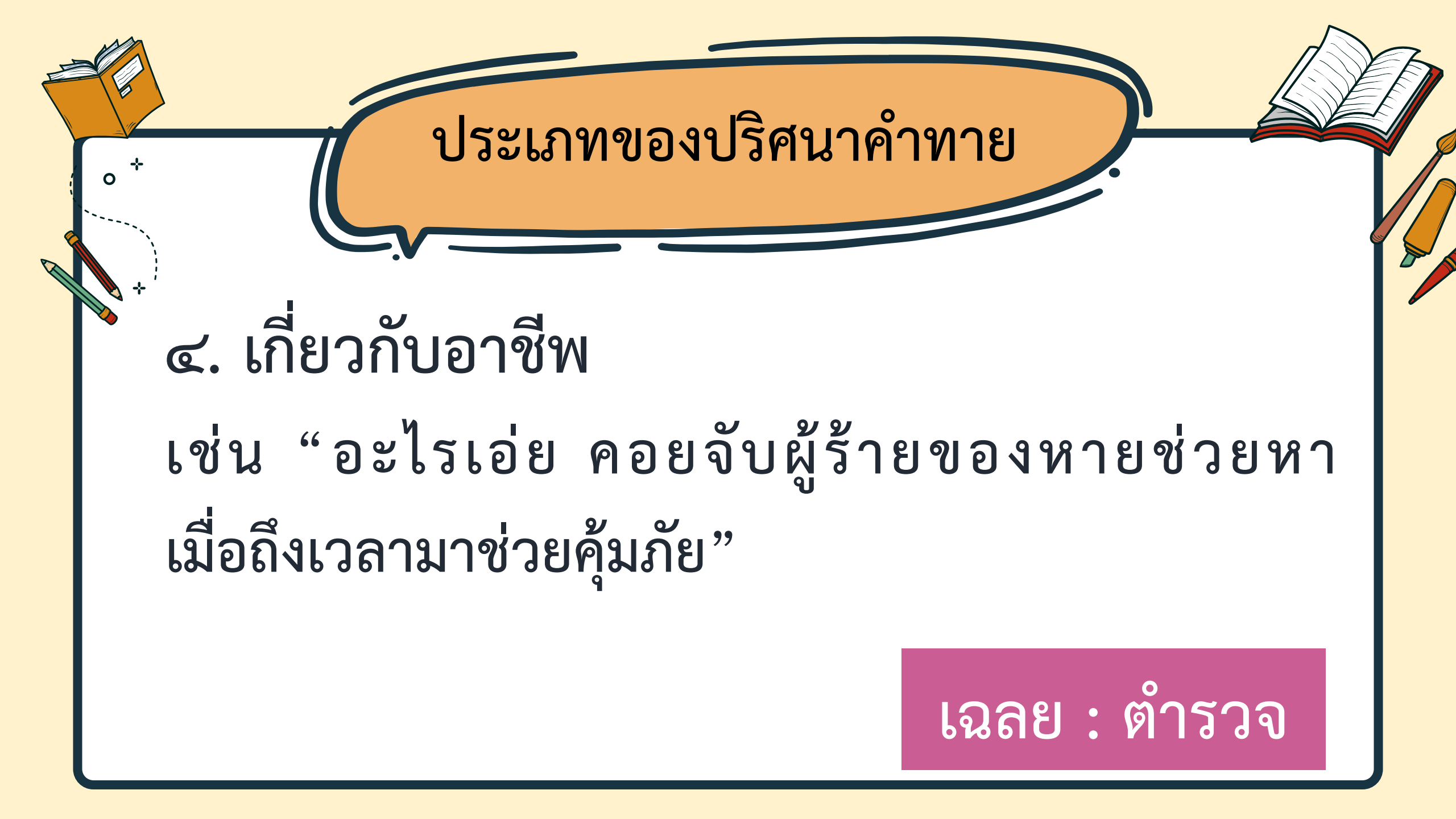

ประเภทของปริศนาคำทาย

๓. เกี่ยวกับสัตว์

เช่น “อะไรเอ๋ยเรือนสองเสา หน้าคาสองตับ นอนไม่
หลับลุกขึ้นร้องเพลง”

เฉลย : ไก่

ประเภทของปรีศนาคำทาย

๔. เกี่ยวกับอาชีพ

เช่น “อะไรเอ๋ย คอยจับผู้ร้ายของหายช่วยหา
เมื่อถึงเวลามาช่วยคุ้มภัย”

เฉลย : ตำรวจ

ประเภทของปริศนาคำทาย

๕. เกี่ยวกับอวัยวะ

เช่น “อะไรเอ๋ยไม่ไกลไม่ใกล้มองเห็นรำไร”

เฉลย : จมูก

ประเภทของปริศนาคำทาย

๒. เกี่ยวกับศาสนาประเพณี

เช่น “อะไรเอ๋ย หัวเป็นหนามไม่ถามไม่พูด ”

เฉลย : พระพุทธรูป

ประเภทของปริศนาคำทาย

๗. เกี่ยวกับวรรณกรรม
เช่น “พระรามชอบสีอะไร ”

เฉลย : สีดา

ประเภทของปริศนาคำทาย

๘. เกี่ยวกับชาวปัญญา
เช่น “อะไรเอ๋ย อยู่บนฟ้า”

เฉลย : ไม้โท

แนวทางการวิเคราะห์ปริศนาคำทาย

ภูมิปัญญาด้านอักษรวิธี

- การใช้คำสัมผัสคล้องจอง
- การเล่นคำ เช่น คำพวน คำซ้ำ
- การใช้คำกำกวม

ภูมิปัญญาด้านต่าง ๆ

- วิธีชีวิต
- วัฒนธรรม
- การแต่งกาย
- อาหารการกิน
- พืชพันธุ์/พันธุ์สัตว์ในท้องถิ่น

ตัวอย่างการวิเคราะห์ปรีศนาคำทหาย

อะไรเอ่ย ปั่นให้แข็งแล้วแทงเข้าหว่างขา

ภูมิปัญญาด้านอักษรวิธี

- การใช้คำกำกวม
(ระบายความคับข้องใจ)

ภูมิปัญญาด้านต่าง ๆ

- ภูมิปัญญาด้านการแต่งกายของคนสมัยก่อน

กิจกรรมวิเคราะห์ปริศนาคำทาย

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแล้วเลือกปริศนาคำทายเพื่อวิเคราะห์
ภูมิปัญญาด้านอักษรวิธี และภูมิปัญญาด้านอื่น ๆ ที่ปรากฏ

กิจกรรมวิเคราะห์ปรีศนาคำทาย

สักวาแก้ไขให้สำเร็จ

เครื่องปรุงรสเด็ดรสเค็มจากการหมัก (เฉลย น้ำปลา)

ช่วยเยียวยาผู้ป่วยไข้ที่เพ็ลียนัก (เฉลย น้ำเกลือ)

สูญเสียน้ำหนักไหลหลังพรั่งพรุมา (เฉลย น้ำตา)

กิจกรรมวิเคราะห์ปรีศนาคำทหาย

ปรีศนาว่าไว้ให้ช่วยแก้

ใช้ดูแลยามเจ็บไข้ไว้รักษา (เฉลย ยา)

สัตว์ที่เปรียบคนต่ำต้อยด้อยราคา (เฉลย กา)

แหล่งอุดมข้าวปลาอาหารคน (เฉลย นา)

กิจกรรมวิเคราะห์ปริศนาคำทาย

อะไรเอ๋ยแหล่งซื้อขายเฉพาะวันอันกำหนด (เฉลย ตลาดนัด)

เรียกรวมหมดทั้งหลานตาและหลานปู่ (เฉลย น้ตดา)

นักแสดงคนนิยมชมชื่นชู (เฉลย ดารา)

อสูรผู้อมจันทร์เชือกันมา (เฉลย ราหู)

กิจกรรมวิเคราะห์ปริศนาคำทาย

- ดาบอะไรมีหนาม (เฉลย ดาบกุหลอก)
- สองหน้าสามหน้าเข้าหน้าเดียว (เฉลย ข้าวเหนียวดำ)
- มะนาวอะไรเอ๋ย อยู่นอกโลก
(เฉลย : มะนาวต่างดัด - มนุษย์ต่างดาว)
- อะไรเอ๋ย แจ็กชาย ไทยเขียน (เฉลย : เทียนไข)

กิจกรรมวิเคราะห์ปริศนาคำทาย

- ทำไมหมอแทงคนตายถึงไม่ถูกจับ
(เฉลย เพราะหมอแทงคนที่ตายไปแล้ว)
- อะไรเอ่ย อยู่ข้างหน้า
(เฉลย : หู)

กิจกรรมวิเคราะห์ปริศนาคำทาย

- อะไรเอ่ย หีบขาวใส่ผ้าเหลือง กุญแจทั้งเมืองไขไม่ออก
(เฉลย : ไข่)
- อะไรเอ่ย ยายแก่หลังคดกินหญ้า หมดทุ่ง
(เฉลย : เคียว)

ฝรั่งเศษ

ฝรั่งเศส

น.ชื่อประเทศหนึ่ง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของทวีปยุโรป

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ปรีศนาคำทนาย (๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบงานปริศนาคำทาย (๒)

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

ติดต่อครูผู้สอนทาง แฟนเพจห้องเรียนภาษาไทย ม.๓ DLTV๙

